

5. Tvorba a užití celkových zdrojů

- Konstrukce tvorby a užití zdrojů** Výpočet tvorby a užití celkových zdrojů vychází z účtu výroby a služeb. Strana vytvořených zdrojů představuje úhrn tuzemské produkce a dovozu a na straně užití zdrojů je zahrnut spotřebovaný meziprodukt a konečné užití (spotřeba, tvorba hrubého kapitálu a vývoz). Z analytického hlediska mají významnou úlohu zdroje k dispozici pro konečné výdaje (HDP a dovoz) a celkové konečné výdaje (hrubé národní konečné výdaje a vývoz).
- Snížení podílu tuzemské produkce na tvorbě zdrojů** Hodnota vytvořených zdrojů a jejich užití 9 561,9 mld. Kč v roce 2005 byla větší o 5 258,0 mld. Kč než v roce 1995. Na celkových vytvořených zdrojích dosáhla v roce 2005 produkce 78,3 % a dovoz 21,7 % a jejich podíl se v průběhu sledovaného období kolísavě měnil; ve srovnání s rokem 1995 se snížil podíl produkce a zvýšil podíl dovozu o 3,0 p. b. Na celkovém užití zdrojů dosáhla v roce 2005 spotřeba meziproduktu (z tuzemské produkce a z dovozu) 47,7 % a konečné užití 52,3 %, přičemž ve srovnání s rokem 1995 se struktura změnila nepatrně (o 0,5 p. b.), i když stejně jako na straně tvorby meziročně kolísala.
- Pomalejší růst disponibilních než celkových zdrojů** Hodnota zdrojů k dispozici pro konečné výdaje a celkové konečné výdaje 5 004,5 mld. Kč v roce 2005 byla větší o 2 730,8 mld. Kč než v roce 1995. Na disponibilních zdrojích dosáhl v roce 2005 HDP 58,6 % a dovoz 41,4 %, přičemž od roku 1995 se podíl HDP snížil a dovozu zvýšil o 5,9 p. b. Na celkových konečných výdajích se změnil v uvedeném období podíl o 10,0 p. b.; podíl hrubých národních konečných výdajů se snížil z 67,3 % na 57,3 % a vývozu zvýšil z 32,7 % na 42,7 %. Podíl HDP na disponibilních zdrojích se snížil méně než podíl hrubých národních konečných výdajů na celkových konečných výdajích.
- Nepatrné převýšení vlivu konečných výdajů nad vlivem HDP** Reálně se zdroje k dispozici pro konečné výdaje a celkové konečné výdaje zvýšily do roku 2005 ve srovnání s rokem 1995 o 66,6 %, přičemž na úhrnu přírůstků disponibilních zdrojů se podílel přírůstek HDP 29,4 % a přírůstek dovozu 70,6 % a na úhrnu přírůstků celkových konečných výdajů, resp. užití zdrojů se podílel přírůstek národních konečných výdajů 30,6 % a přírůstek vývozu 67,4 %. Vliv HDP na vývoj disponibilních zdrojů a národních konečných výdajů na vývoj celkových konečných výdajů se meziročně pohyboval v širokém pásmu a protichůdných směrech; od 2,7 p. b. a 5,2 p. b. na zvýšení zdrojů a jejich užití (1996) po obrácený poměr 3,5 p. b. a 0,9 p. b. (2005). Mezi těmito krajními roky se snížil ve dvou letech vliv HDP na vývoj zdrojů a dvakrát vliv národních konečných výdajů na vývoj užití zdrojů.

Tab. č. 11 Zdroje pro konečné výdaje a jejich užití – vliv základních složek
(meziroční změny v mld. Kč v cenách předchozího roku)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Zdroje pro konečné výdaje a jejich užití										
a) změna v mld. Kč	158,9	51,8	67,0	78,8	271,4	245,8	112,8	198,2	423,1	261,0
b) změna v %	7,0	2,0	2,4	2,6	8,4	6,8	2,9	5,0	10,1	5,5
	Vliv v procentních bodech									
HDP	2,7	-0,5	-0,7	0,8	2,4	1,6	0,9	1,9	2,9	3,5
Dovoz	4,3	2,5	3,1	1,8	6,0	5,2	2,0	3,1	7,2	2,0
Národní konečné výdaje	5,2	-0,7	-1,1	0,7	2,5	2,4	2,0	2,2	2,0	0,9
Vývoz	1,8	2,7	3,5	1,9	5,9	4,4	0,9	2,8	8,1	4,6